

Volksgezondheid
Veiligheid van de Voedselketen
Leefmilieu

Secretariaat van het Adviescomité SEA :

Directoraat-generaal Leefmilieu

Galiléelaan 5/2
B – 1210 BRUSSEL

www.health.fgov.be

Nils VANSTAPPEN
t : + 32 2 524 88 59
e : nils.vanstappen@health.fgov.be

Stefanie HUGELIER
t : + 32 2 524 96 88
e : stefanie.hugelier@health.fgov.be

Adviescomité SEA

Advies over de vraag of een beoordeling van de gevolgen voor het milieu al dan niet noodzakelijk is voor het tweede deel van de nationale beleidsmaatregel voor het langetermijnbeheer van hoogactief en langlevend radioactief afval

Betreft : **Toepassing van art. 6, §§ 2-3, van de wet van 13 februari 2006** betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's en de inspraak van het publiek bij de uitwerking van de plannen en programma's in verband met het milieu

Brussel, 5 december 2025

[1] Overeenkomstig artikel 6, §3, 2°, van de wet van 13 februari 2006 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's en de inspraak van het publiek bij de uitwerking van de plannen en programma's in verband met het milieu (hierna: de SEA-wet) werd aan het Adviescomité op 7 november 2025 de vraag voorgelegd door het Nationaal Instituut voor Radioactief Afval en Verrijkte Splijtstoffen (hierna: NIRAS) of er al dan niet een milieueffectenbeoordeling vereist is voor de uitwerking van het tweede deel van de nationale beleidsmaatregel voor het langetermijnbeheer van hoogactief en langlevend radioactief afval.

[2] Het Adviescomité kwam op 27 november 2025 bijeen om deze adviesaanvraag te bespreken. Bij deze vergadering waren de dossierbeheerders van NIRAS aanwezig om vragen te beantwoorden.

[3] Binnen de termijn vermeld in het bovenvermelde artikel (30 dagen), brengt het Adviescomité het volgende advies uit.

- 1. Context**
- 2. Toepassing van de federale SEA-wetgeving**
- 3. Bijkomende opmerkingen**
- 4. Conclusie**

-----

1. Context

[4] Dit advies betreft het tweede deel van de nationale beleidsmaatregel voor het langetermijnbeheer van het hoogactief en langlevend radioactief afval. Hoogactief en langlevend radioactief afval staat ook gekend als radioactief afval van de categorieën B&C. Dit tweede deel van de nationale beleidsmaatregel kadert in een stapsgewijs proces voor het vastleggen van het beleid voor het langetermijnbeheer van dit soort radioactief afval.

[5] Dit besluit geeft uitvoering aan richtlijn 2011/70/Euratom van de Raad van 19 juli 2011 tot vaststelling van een communautair kader voor een verantwoord en veilig beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval. De federale wettelijke basis voor deze nationale beleidsmaatregel kan worden gevonden in artikel 179, § 6, van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980, zoals gewijzigd door de wet van 3 juni 2014 en de wet van 12 juli 2022. Op basis van deze bepaling legt de Koning, na overleg in de Ministerraad, "Nationale Beleidsmaatregelen vast en houdt deze in stand met betrekking tot het beheer van het radioactief afval en van de verbruikte splijtstof, in functie van de fysische, chemische en radiologische eigenschappen van het afval en van de verbruikte splijtstof". Deze Nationale Beleidsmaatregelen worden voorbereid en voorgesteld aan de Koning door NIRAS. Deze bepaling legt ook de zes uitgangspunten vast waarop de Nationale Beleidsmaatregelen dienen te worden gebaseerd, evenals welke aspecten deze Nationale Beleidsmaatregelen moeten dekken.

[6] Een eerste stap in dit stapsgewijs proces werd reeds genomen met de eerste beleidsmaatregel, die werd aangenomen in de vorm van het koninklijk besluit van 28 oktober 2022 tot vaststelling van het eerste deel van de Nationale Beleidsmaatregel met betrekking tot het langetermijnbeheer van hoogradioactief en/of langlevend afval

en tot verduidelijking van het stapsgewijze proces voor de vaststelling van de andere delen van deze Nationale Beleidsmaatregel (hierna: KB Nationale Beleidsmaatregel Deel 1). In dit eerste deel van de Nationale Beleidsmaatregel wordt, als “voorontwerp van langetermijnbeheerconcept”, het idee van diepe berging op één of meerdere locaties op Belgisch grondgebied vastgelegd en dit in afwachting van de rest van het besluitvormingsproces.¹ Verder legt dit eerste deel van de Nationale Beleidsmaatregel een aantal andere principes vast, zoals de verplichting om ervoor te zorgen dat het radioactief afval van dit type wordt “verwerkt en geconditioneerd rekening gehouden met de noodzaak om de verenigbaarheid ervan met de diepe berging op termijn te verzekeren.”² Tot slot legt dit eerste deel van de Nationale Beleidsmaatregel in grote lijnen het verdere besluitvormingsproces vast, met inbegrip van een aantal beginselen waarmee rekening moet worden gehouden tijdens dit besluitvormingsproces.³

[7] Voor het aannemen van deze eerste beleidsmaatregel werd een strategische milieueffectenbeoordeling uitgevoerd. Het Adviescomité heeft in twee fases van dit proces een advies afgeleverd. Een advies in de scopingfase werd afgeleverd op 21 november 2019. Een advies met betrekking tot het milieueffectenrapport werd afgeleverd op 10 juni 2020.

[8] Het tweede deel van de Nationale Beleidsmaatregel, waar dit advies betrekking op heeft, betreft voornamelijk het besluitvormingsproces, waarnaar wordt verwezen in artikel 8 van het KB Nationale Beleidsmaatregel Deel 1. Zo bepaalt deze beleidsmaatregel dat het besluitvormingsproces drie fasen moet bevatten, de mogelijkheid moet bieden regelmatig de gekozen beleidsoptie te herevalueren en de mogelijkheid moet openlaten voor een gedeelde diepe geologische berging met één of meerdere andere landen evenals de mogelijkheid om voor andere zekere alternatieven te kiezen. De beleidsmaatregel legt echter niet vast wat deze andere alternatieven zouden kunnen zijn, noch bevat het hierover enig oordeel of enige keuze.

[9] Voor het uitwerken van deze tweede nationale beleidsmaatregel werd een maatschappelijk debat georganiseerd door de Koning Boudewijnstichting tussen april 2023 en maart 2024, onder de noemer “Nu voor Morgen”. Het eindrapport van dit maatschappelijk debat is [online](#) beschikbaar.⁴

2. Toepassing van de federale SEA-wetgeving

[10] Zoals NIRAS zelf aangeeft in haar adviesaanvraag zijn nationale beleidsmaatregelen voor het langetermijnbeheer van hoogactief en langlevend radioactief afval opgenomen in de lijst van artikel 6, §1, 1° van de SEA-wet, meer

---

¹ Zie artikel 6, § 1, van het KB Nationale Beleidsmaatregel Deel 1.

² Zie artikel 5, § 1, van het KB Nationale Beleidsmaatregel Deel 1.

³ Zie artikel 8 van het KB Nationale Beleidsmaatregel Deel 1.

⁴ https://media.kbs-frb.be/nl/media/11433/NL_niras_eindrapport

bepaald in het zevende streepje. Dit betekent dat voor deze plannen in principe altijd een strategische milieueffectenbeoordeling dient te worden uitgevoerd. Ook artikel 179, § 6, tweede lid, van de wet van 8 augustus 1980 bepaalt dat:

“De in het eerste lid bedoelde Nationale Beleidsmaatregelen worden beschouwd als plannen of programma's in de zin van de wet van 13 februari 2006 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's en de inspraak van het publiek bij de uitwerking van de plannen en programma's in verband met het milieu.”

[11] In zijn adviesaanvraag geeft NIRAS echter aan dat voor dit plan de uitzonderingsgrond voorzien in artikel 6, § 2, van de SEA-wet van toepassing zou zijn. Op basis van dit artikel kunnen plannen in de lijst van artikel 6, § 1, 1°, van de SEA-wet toch worden uitgezonderd van de verplichting om een strategische milieueffectenbeoordeling uit te voeren in het geval van een “kleine wijziging” die “geen aanzienlijke effecten kan hebben op het milieu.” NIRAS haalt hiervoor de volgende argumenten aan:

- De tweede nationale beleidsmaatregel bevat geen of ten hoogste een kleine wijziging ten aanzien van de eerste beleidsmaatregel:
  - De tweede nationale beleidsmaatregel verandert niets aan de voorkeursoplossing die werd vastgelegd in de eerste beleidsmaatregel, waarvoor een strategische milieueffectenbeoordeling werd uitgevoerd;
  - De alternatieven die in deze strategische milieueffectenbeoordeling werden bestudeerd blijven ongewijzigd, zowel wat hun aantal betreft als hun technologische en industriële maturiteit;
  - Een nieuwe strategische milieueffectenbeoordeling (SMB) zou geen nieuwe informatie bevatten ten aanzien van de SMB voor de eerste nationale beleidsmaatregel;
- De tweede nationale beleidsmaatregel is puur procedureel en legt het besluitvormingsproces vast. Het bepaalt op geen enkele manier het kader voor de goedkeuring van toekomstige projecten. Als zodanig kan dit geen aanzienlijke milieueffecten met zich meebrengen.
- Het ontwerp van tweede nationale beleidsmaatregel stelt een proces voor in vijf stappen. In het huidige ontwerp zouden in de derde, vierde en vijfde stap de specifieke sites, de toepassing van het beginsel van omkeerbaarheid en de monitoring worden vastgelegd. Volgens NIRAS zouden voor deze drie stappen wel strategische milieueffectenbeoordeling worden uitgevoerd.

[12] Wat concreet een “kleine wijziging” inhoudt, dient geval per geval bekeken te worden. In dat geval stelt het Adviescomité vast dat het tweede deel van de Nationale Beleidsmaatregel in belangrijke mate voortbouwt op het eerste deel ervan. De inhoudelijke elementen zijn nagenoeg dezelfde en zelfs de procedurele elementen, waarop het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit veel meer in detail ingaat, neemt de algemene procedure en de beginselen van artikel 8 van het KB Nationale Beleidsmaatregel Deel 1 als basis. In die zin is het Adviescomité van oordeel dat het voorliggend plan inderdaad slechts een kleine wijziging betreft ten aanzien van het

eerste deel van de Nationale Beleidsmaatregel waarvoor, zoals hierboven vermeld, een strategische milieueffectenbeoordeling werd uitgevoerd.

[13] Desalniettemin wenst het Adviescomité op te merken dat het ontwerp van koninklijk besluit de principiële inhoudelijke beslissing van het KB Nationale Beleidsmaatregel Deel 1 herneemt. Het ontwerp van koninklijk besluit gebruikt daarvoor echter net iets andere bewoordingen. Waar in het KB Nationale Beleidsmaatregel Deel 1 sprake was van “diepe berging” (zonder het woord “geologisch”) is in artikel 3, § 1, van het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit sprake van “geologische berging” (zonder het woord “diepe”). Daarnaast wordt diepe berging in het KB Nationale Beleidsmaatregel Deel 1 aangemerkt als “voorontwerp van langetermijnbeheerconcept”. In het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit wordt geologische berging aangeduid als “de oplossing”.

[14] Wat het verschil in terminologie (“geologische berging” of “diepe berging”) betreft stelt het Adviescomité vast dat NIRAS toelicht waarom verschillende termen worden gebruikt in het ontwerp van Verslag aan de Koning. NIRAS licht toe dat de term “geologische berging” duidelijker, wetenschappelijk correcter en meer in lijn met de algemeen gebruikte terminologie op internationaal niveau is. Bovendien geeft NIRAS aan dat de gewijzigde terminologie geen impact heeft op de inhoud. Als deze gewijzigde terminologie inderdaad in het uiteindelijke koninklijk besluit wordt opgenomen, is het volgens het Adviescomité van belang dat de redenen voor het wijzigen van deze terminologie duidelijk blijken uit het Verslag aan de Koning zodat de redenen transparant worden weergegeven.

[15] Wat de aard van de beslissing over “geologische berging” betreft, heeft NIRAS in haar antwoorden aan het Adviescomité verduidelijkt dat

“De formulering *“het voorontwerp van langetermijnbeheerconcept (...) in afwachting van het resultaat van het besluitvormingsproces”* verwijst naar het feit dat de langetermijnbeheeroplossing pas kan geïmplementeerd worden als het besluitvormingsproces geleid heeft tot het vaststellen van de overige delen van de Nationale Beleidsmaatregel.”

NIRAS heeft aangegeven dat het principe van omkeerbaarheid immers een essentieel principe is waardoor alle delen en elementen van de Nationale Beleidsmaatregelen steeds kunnen worden heroverwogen. NIRAS verduidelijkte verder dat het inbouwen van het principe van omkeerbaarheid in de artikelen 3, § 2 en § 3, een concreet mechanisme van regelmatige evaluatie of heroverweging inbouwt in het besluitvormingsproces. NIRAS heeft tot slot aangegeven dat er geen inhoudelijke wijziging aan de gemaakte keuzes is gebeurd. De huidige formulering is een poging om de terminologie te verduidelijken en tegelijkertijd het principe van omkeerbaarheid te concretiseren in het besluitvormingsproces. Dit antwoord van NIRAS in overweging nemende en in lijn daarmee, benadrukt het Adviescomité het belang van het principe van omkeerbaarheid en het regelmatig heroverwegen van de gekozen beleidsoplossingen.

[16] Wat betreft de vraag of deze kleine wijziging aanzienlijke milieueffecten kan hebben, is het Adviescomité van oordeel dat dit niet het geval is. Het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit beperkt zich immers grotendeels tot het vastleggen van procedureregels. De beperkte inhoudelijke elementen werden in belangrijke mate overgenomen uit het eerste deel van de Nationale Beleidsmaatregel. Overwegende dat voor dit eerste deel van de Nationale Beleidsmaatregel reeds een milieueffectenbeoordeling werd uitgevoerd en deze inhoudelijke elementen daarin

reeds werden bestudeerd, zijn eventuele aanzienlijke milieueffecten al bestudeerd en in overweging genomen in deze eerste fase.

[17] Bovendien geeft NIRAS aan dat voor de volgende fasen van het besluitvormingsproces die zullen leiden tot een finale locatiekeuze telkens milieueffectenbeoordelingen zullen worden uitgevoerd. Het Adviescomité onderstreept het belang van deze milieueffectenbeoordelingen. De locatiekeuze voor de berging van dit soort radioactief afval kan immers belangrijke milieueffecten met zich meebrengen en is dus van groot maatschappelijk belang. Het Adviescomité wenst bovendien te benadrukken dat de procedurele elementen die zouden worden vastgelegd in het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit steeds de nodige openheid moeten laten voor de overweging van alle mogelijke technische oplossingen evenals de overweging van alle mogelijke milieueffecten.

3. Bijkomende opmerkingen

[18] Het Adviescomité wijst verder op de voorziene oprichting van een Garant die zal waken over het proces en over de maatschappelijke en ethische aspecten van dit beleid. Deze Garant zal, onder andere, een ethisch kader vaststellen en het beleid hieraan toetsen. Het Adviescomité benadrukt dat er een duidelijke link is tussen het ethisch kader, en met name het beginsel van intergenerationele rechtvaardigheid, en de bescherming van het leefmilieu. Om die reden is een correct functioneren van de op te richten Garant van essentieel belang, ook voor de bescherming van het leefmilieu. Deze Garant moet politiek en financieel volledig en effectief onafhankelijk kunnen functioneren. Bovendien is het van belang dat deze Garant een reële invloed kan uitoefenen op de besluitvorming op basis van het door hem vastgelegde ethische kader. Het is belangrijk dat de voorwaarden voor dit correct functioneren van de Garant vervuld zijn. Het Adviescomité geeft aan dat hiervoor inspiratie kan worden gevonden bij bestaande ethische comités, zoals het Comité Consultatif National d’Ethique in Frankrijk of het Belgisch Raadgevend Comité voor Bio-ethiek.

[19] Tot slot is het Adviescomité van oordeel dat voor de volgende fasen van de Nationale Beleidsmaatregel wel milieueffectenbeoordelingen vereist zullen zijn, wat NIRAS in haar adviesaanvraag ook erkende. Het Adviescomité onderlijnt dat het voorliggend plan door de procedurele elementen die het vastlegt, geen inhoudelijke beperkingen mag opleggen aan wat in de volgende fasen kan worden besloten.

4. Conclusie

In het licht van de bovenvermelde argumenten formuleert het Adviescomité het volgende advies :

« Voor het tweede deel van de Nationale Beleidsmaatregel voor het langetermijnbeheer van hoogactief en langlevend radioactief afval is geen strategische milieueffectenbeoordeling vereist ».

Conform artikel 14, §1, van het koninklijk besluit van 22 oktober 2006 betreffende de organisatie en de werking van het Adviescomité voor de beoordelingsprocedure van

de gevolgen van de plannen en programma's die aanzienlijke effecten kunnen hebben op het milieu, werd dit advies unaniem uitgebracht.